

Medobčinska lokalna akcijska skupina za
preprečevanje zasvojenosti na področju občin
Ormož, Središče ob Dravi in Sveti Tomaž

Anketa o rabi alkohola in drugih drog
Rezultati 2024

Spoštovani,

pred vami se nahajajo rezultati sedme anonimne ankete o rabi (zlorabi) drog med mladostniki na našem območju. Nesporno gre za edinstveni dokument, saj smo ena redkih ustanov na lokalnem področju, ki permanentno spremlja stanje o zlorabi drog, ga analizira in podatke posreduje zainteresiranim strokovnim in laičnim javnostim. Rezultate letošnje ankete v primerjavi z rezultati iz prejšnjih anket boste videli v nadaljevanju. Pozoren bralec bo zelo hitro opazil, da so rezultati od ankete do ankete drugačni. To je povsem normalno, saj se način življenja iz generacije v generacijo spreminja, vse gre hitreje, ogromno je stresa in drugih težav. Del populacije poskuša najti rešitev za probleme v svetu drog in zaradi tega še bolj zabrede. Eden izmed namenov raziskave je tudi ta, da bi bilo takih oseb in žalostnih zgod, čim manj.

Pod okriljem Rdečega križa Slovenije Območnega združenja (RKS OZ) Ormož že od leta 1998 deluje Lokalna akcijska skupina za preprečevanje zasvojenosti. Zaradi poznejše delitve na tri manjše občine se je preimenovala v Medobčinsko lokalno akcijsko skupino za preprečevanje zasvojenosti na območju občin Ormož, Središče ob Dravi in Sveti Tomaž (LAS). LAS je medresorsko koordinativno telo, ki deluje na področju vseh treh občin z namenom delovanja in sodelovanja strokovnjakov različnih področij (zdravstva, šolstva, farmacije, socialnega varstva, policije). Člani LAS so imenovani s sklepom županov vseh treh občin, so prostovoljci in za svoje delo v sklopu LAS ne prejema nobenega plačila. Njihove naloge in cilji delovanja so opredeljeni v sklepu o imenovanju. Sredstva za izvajanje programov si LAS pridobiva iz proračuna vseh treh občin in s prošnjami sponzorjem oz. donatorjem. Ker LAS nima statusa pravne osebe, ne more kandidirati na javnih razpisih. O svojem delu redno poroča ustanoviteljem.

Vsem, ki so kakorkoli sodelovali in pomagali pri izvedbi raziskave o zlorabi drog, se iskreno zahvaljujem. Posebno zahvalo pa namenjam vsem bivšim in sedanjim članom LAS za njihovo strokovno in požrtvovalno delo.

Predsednik Medobčinske LAS
Ormož, Središče ob Dravi in Sveti Tomaž

Stanislav Ivanuša

Aktivnosti Medobčinske LAS in analize stanja v lokalnem okolju

Glede na to, da se človek nekemu pojavu lahko bolj učinkovito zoperstavi kot skupina, se je na osnovi vedenj in znanj ter priporočil Svetovne zdravstvene organizacije (WHO, 1991) uveljavila oblika organiziranosti, ki združuje strokovnjake, zainteresirane posameznike in družbene skupine, ki imajo za skupen cilj zmanjšati škodo, ki jo povzroča uživanje drog. Glavna naloga LAS je koordinacija vseh članov, da usklajeno delujejo, s čimer je zagotovljen celosten in sočasen pristop k problemu. LAS nenehno opozarja družbeno skupnost na nevarnosti in hkrati sproža družbeno ukrepanje preko vseh svojih sestavnih delov.

Vse slovenske LAS so bile ustanovljene predvsem zaradi potrebe po preventivnih dejavnostih za preprečevanje nadaljnjega širjenja napačne rabe in zlorabe drog ter omejevanja naraščanja števila zasvojenih, kar je posledica epidemičnega značaja zasvojenosti, ugotovljenega po letu 1992 na posameznih območjih.

Zato so si zadale za nalogo:

- bolje prepoznavati problematiko na območju občine,
- ustrezno informirati javnost o stanju glede drog na območju in v zvezi s tem izdajati didaktični in propagandni material,
- usposablјati kadre za delo na področju bolezni odvisnosti in preventive,
- pospeševati in usklajevati razvoj različnih preventivnih projektov, ki kakor koli omogočajo zmanjšanje rabe drog (organiziranje posvetov, predavanj, taborov, kulturnih prireditev, razstav),
- pridobivati posameznike in družine za bolj kvaliteten način življenja,
- organizirati dejavnosti za koristno izrabo prostega časa mladih,
- ustanoviti posvetovalna telesa v občinah.

Temeljni cilji pri delu LAS so zlasti naslednji:

- povezovanje različnih akterjev na lokalni ravni,
- priprava in izvedba raziskave oziroma analize stanja,
- razvoj preventivnih programov,
- razvoj programov zmanjševanja škodljivih posledic rabe in zlorabe drog...

Ciljne skupine pri delu LAS so zlasti:

- starši,
- učitelji/učiteljice, vzgojitelji/vzgojiteljice,
- otroci in mladostniki,
- aktualni in bivši uporabniki drog,
- širša javnost,
- vsi, ki se ukvarjajo z mladimi.

Glavne aktivnosti LAS so zlasti:

- izvedba različnih predavanj in delavnic za posamezne ciljne skupine,
- spodbujanje in zagotavljanje prostočasnih dejavnosti in varnih prostorov za mlade,
- evalvacija programov oziroma projektov,
- izdajanje preventivnih materialov (brošure, zgibanke), izvajanje medijskih akcij,
- sistematično in verodostojno ozaveščanje in informiranje različnih ciljnih skupin lokalnega prebivalstva o dejstvih, resnicah, nevarnostih in posledicah uporabe/zlorabe dovoljenih in prepovedanih drog.

Člani Medobčinske lokalne akcijske skupine (Medobčinske LAS) Ormož, Središče ob Dravi in Sveti Tomaž so imenovani mandatno s sklepom županov vseh treh občin. V obdobju 2024–2028 bodo sodelovali Stanislav Ivanuša, Maja Botolin Vaupotič (RKS OZ Ormož), Marjan Škvorc (OŠ Velika Nedelja), Marjana Kelenc (Zdravstveni dom Ormož), Monika Kirič (LU Ormož, enota Mladinski center Ormož), Tanja Gašparič (CSD, enota Spodnje Podravje), Marko Hanželič (Lekarna Ormož), Polona Kosec Krajnc (Gimnazija Ormož), Boštjan Kranjčec (Občina Središče ob Dravi), študent medicine Jan Špiclin, Jasmina Kosi (Občina Sveti Tomaž).

O svojih aktivnostih Medobčinska LAS javnost obvešča prek spletne strani RKS OZ Ormož, kjer si lahko ogledamo tudi poročila o delu v preteklih letih.

Analiza stanja oziroma raziskava rabe drog sodi med aktivnosti, ki jih praviloma načrtuje vsaka LAS na začetku svojega delovanja. Tudi mi smo jo – in jo uspešno izvedli, v letu 2024 že sedmič.

Raziskavo iz leta 1999 smo objavili v medijih in na okrogli mizi, nismo pa je izdali v pisni obliki. V anketo, ki smo jo ponovili v šolskem letu 2003/2004, smo zraven osmošolcev zajeli dijake 2. in 4. letnika Gimnazije Ormož. Rezultati ankete o rabi alkohola in drugih drog so bili objavljeni v publikaciji z naslovom *Odvisnost in mladi v občini Ormož*. Strokovno analizo sta pri obeh raziskavah (1999 in 2004) naredila poznavalca obravnavane problematike, žal že pokojni, mag. Vladimir Auer, dr. med. in mag. Aleš Friedl, univ. dipl. psiholog.

Tretja izvedba ankete je sovpadala z deseto obletnico LAS in je bila izvedena v šolskem letu 2007/2008. Rezultati, ki jih je strokovno obdelal in podkrepil s prispevki o škodljivi rabi alkohola in tobaka dr. Aleš Friedl, univ. dipl. psiholog, so bili, skupaj s prispevki drugih članov LAS, objavljeni v biltenu *LAS – 10 let* ter predstavljeni v medijih in na okroglih mizah v občinah Ormož, Središče ob Dravi in Sveti Tomaž.

Namen anket, izpeljanih v šolskem letu 2011/2012 in 2015/2016 je bil, tako kot pri prejšnjih, pridobiti informacije, ki bi služile kot podlaga za načrtovanje naših aktivnosti. Vzorec je bil nekoliko večji kot prejšnja leta, saj smo zajeli tudi učence in dijake ljutomerskega območja.

Vsekakor smo ponosni na dejstvo, da nam je anketo uspelo izpeljati tudi šestič, saj smo s tem dobili boljši vpogled na trend uporabe različnih zdravju škodljivih kemičnih substanc. Delo v letu 2020 je bilo zelo oteženo zaradi virusa, ki je dodobra pretresel svet. Tako nam ankete, ki smo jo običajno izvajali v spomladanskem času, zaradi razglašene epidemije ni uspelo izpeljati, predstaviti smo jo morali v jesenski čas in ob izjemni sreči smo ujeli trenutek, ko so učenci in dijaki vendarle bili prisotni v šoli.

Anketo letos izvajamo sedmič. Rezultati, podani v publikaciji, predstavljajo pomemben vir informacij mladim, njihovim staršem, šolam, zdravstvenemu domu, bolnišnici ter številnim organizacijam, ki se ukvarjajo s problematiko uporabe drog.

Hvaležni smo vsem, ki so si vzeli delček svojega dragocenega časa in nas v raziskavi podprli na kakršen koli način. Posebna zahvala je namenjena članu Medobčinske LAS Marjanu Škvorcu, univ. dipl. psihologu, za njegov izjemen prispevek, ki ga vlaga v naš skupni projekt in je anketo pripravil, vodil in analiziral že četrtič zapored.

Mali raziskovalec in Raziskovalni tabor

RKS OZ Ormož in Medobčinska LAS uvrščata projekta *Mali raziskovalec* in *Raziskovalni tabor* med preventivne oblike dela z mladimi. Medtem ko raziskovalni tabor poteka strnjeno pet dni v času šolskih počitnic, se program Mali raziskovalec odvija tekom šolskega leta od začetka oktobra do konca aprila naslednjega koledarskega leta. Udeležba je za otoke brezplačna, prav tako so brezplačna vsa gradiva in materiali, ki jih prejmejo za delo.

Zaradi upada zanimanja za tabore, naravnane v aktivno doživljanje narave, od leta 2019 ne izvajamo več nekoč tradicionalnega tabora na Treh kraljih. Na Pohorju smo bili 20-krat in v tem času tja popeljali 569 otrok. Večina se še danes spominja nepozabnega "veselega tedna pri Jakcu".

Tako Rdeči križ kot LAS se ukvarjata s primarno preventivo, ki je namenjena vsakdanjemu življenju in iskanju pozitivnih oblik življenjskih situacij in odnosov. Vsebine Malega raziskovalca so naravoslovno in zdravstveno vzgojno obarvane, otroci skozi igro in pogovore, s pomočjo preprostih poskusov in podobnih metod iščejo odgovore na dogajanja v svetu, ki jih obdaja. Svoja opažanja beležijo (bolje rišejo) v delovne zvezke,

ki jih prejmejo ob pričetku dejavnosti. Zelo pomembno pri vsem tem je, da je veliko otrok in njihovih staršev med letom poročalo o nadaljevanju poskusov ali iger doma, in s tem o prijetnem popoldanskem druženju.

Dejavnost je v šolskem letu 2023/2024 potekala že triindvajseto leto zapored, tokrat v vrtcih Ormož, Podgorci, Velika Nedelja, Sveti Tomaž in Ivanjkovci ter jo je obiskovalo 42 otrok. Skupaj je bilo v petih vrtcih izvedenih 108 srečanj.

V vrtcih smo urejali zdravstveno vzgojni kotiček, v katerem so bila na razpolago zdravstveno vzgojna gradiva iz založništva Rdečega križa Slovenije, CINDI programa, NIJZ, Zveze društev bolnikov z osteoporozo, Društva Spominčica in številnih drugih. V tem šolskem letu je bilo razdeljenih skupno 1141 enot zdravstveno-vzgojnih gradiv, kar zagotovo pomeni pomemben prispevek RKS Območnega združenja Ormož in Medobčinske LAS k promociji zdravja.

Počitniški teden je v letu 2024 potekal pod naslovom *Koristne navade za zdravo življenje*.

Zdrava prehrana, redna telesna dejavnost in skrb za duševno zdravje so ključni dejavniki varovanja in krepitev zdravja. Med odraščanjem zagotavljajo optimalno rast in razvoj, izboljšujejo počutje in delovno storilnost pri odraslih, dolgoročno pa krepijo zdravje, povečujejo kakovost življenja in prispevajo k aktivnemu in zdravemu staranju.

Ohranjanje zdravih prehranjevalnih in gibalnih navad ter zdravega načina življenja v odraslosti predstavlja zaradi vse hitrejšega načina življenja poseben izziv za aktivni del populacije. Pri tem je pomembna tudi sprememba okolja, saj nezdrava ponudba hrane prevladuje nad zdravo, oglaševanje hrane z visoko vsebnostjo sladkorja, soli in maščob pa je zelo agresivno. Velika razpoložljivost raznovrstne ponudbe hrane ob pomanjkanju časa pomeni težjo izbiro, ki zahteva dobro osveščenega potrošnika. Hiter tempo življenja pomeni stres, istočasno pa ob vedno več vsakodnevnega sedenja vpliva na nezadostno količino vsakodnevne telesne dejavnosti. Posledica nezdravega življenjskega sloga je načeto zdravje, tako telesno kot lahko tudi duševno.

Udeleženci so se z navadami za zdravo življenje spoznavali tako teoretično kot praktično. V aktivnosti so bili vključeni strokovni delavci Centra za krepitev zdravja Ormož, Mladinskega centra Ormož in RKS OZ Ormož, ki so tekom tedna izpeljali delavnice na temo gibanja v naravi, zdravih prigrizkov, sproščanja, iger za krepitev zdravja ter ustvarjalnega preživljanja prostega časa.

Jan Špiclin, Medobčinska LAS Ormož, Središče ob Dravi in Sveti Tomaž

Ozaveščanje o škodljivosti alkohola - predavanje in delavnica z osnovnošolci naših občin

V mesecu maju je Območno združenje Rdečega križa Ormož (OZRK) v sodelovanju s študentom medicine, Janom Špiclinom, organiziralo delavnico in predavanje za otroke na temo škodljivosti alkohola. Dogodek je bil namenjen ozaveščanju osnovnošolcev o nevarnostih, ki jih prinašata uživanje alkohola in energijskih pijač. Glavni cilj dogodka je bil izobraževanje mladih o negativnih vplivih teh snovi na lastno zdravje in pa tudi na zdravje družbe kot celote ter povečanje zavesti o varnosti v prometu.

Med predavanjem so bile izpostavljene ključne patofiziološke posledice akutnega in kroničnega zastrupljanja z alkoholom in energijskimi pijačami. Pojasnili smo, kako alkohol vpliva na možgane, jetra, srčno-žilni sistem ter splošno počutje in kako se kronična izpostavljenost tej zviti snovi odraža na probleme v družbi. Na predavanju smo izpostavili tudi tveganje zlorabe alkohola, še posebej v mladostniškem obdobju, ko so posamezniki bolj dovzetni za negativne vplive, saj so možgani šele v razvoju in ravno v tem obdobju alkohol najbolj vpliva na njih. Poleg tega smo razpravljali tudi o nevarnostih, ki jih prinaša uživanje energijskih pijač, saj te vse bolj postajajo problem med mladimi zaradi široke dostopnosti in škodljivih učinkov na zdravje. Skupaj s šolarji smo prišli do sklepa, da je nujno omejiti dostopnost energijskih pijač.

V praktičnem delu dogodka so imeli učenci priložnost izkusiti vpliv alkohola na telo z uporabo t.i. "pijanah" očal, ki simulirajo stanje zastrupitve z alkoholom. Ta del delavnice je bil še posebej pomemben in učencem zanimiv, saj so lahko iz prve roke spoznali, kako alkohol vpliva na njihovo vidno polje, občutek ravnotežja ter koordinacijo gibov. Sklepali smo, kako težko je v takšnem stanju sodelovati v prometu in kakšne posledice lahko prinese vožnja pod vplivom alkohola. Na koncu smo zelo poudarili to, da ta očala simulirajo samo negativen vpliv alkohola na vid, kar je še zdaleč od realnega stanja, saj alkohol zelo prizadene možganske centre, kot npr. možganski center za ravnotežje, kar človeku še dodatno onemogoči normalno funkcioniranje.

Tovrstni dogodki so izjemno pomembni, saj mladi preko predavanj in delavnic lahko pridobijo dragocena znanja o škodljivosti alkohola in energijskih pijač. Ozaveščanje o teh temah je ključnega pomena, saj je uživanje alkohola in energijskih

pijač vse bolj prisotno med mladimi, kar lahko vodi v resne zdravstvene in socialne težave. S takšnimi aktivnostmi Rdeči križ prispeva k boljši informiranosti in zmanjševanju tveganih vedenj, kar dolgoročno pomaga k ustvarjanju bolj varne in zdrave skupnosti. Glavna težava pri nas je vseprisotnost alkoholnih pijač v vseh okoljih, kjer se mladi ljudje v razvoju znajdejo, saj je alkohol v veliki večini primerov prisoten tako v domačem okolju kot v okolju prijateljev, družbe in organiziranih dogodkov ter predstavljen kot normalen vsakodnevni pojav. Mladi v razvoju na ta način ustvarijo nezdravo, napačno podobo o alkoholu kot neizogibnem sredstvu, katerega uživanje pomeni biti odrasel. Zato imajo predavanja za otroke toliko večji pomen, saj je sprememba načina razmišljanja pri otrocih vlaganje v dolgoročno prihodnost. Če pri otrocih spremenimo pogled na alkohol do te mere, da ta ostane v adolescenci, bomo vplivali tudi na njihove otroke in dolgoročno družbo na Slovenskem pripeljali v boljši položaj, saj smo trenutno na evropskem dnu glede števila bolezni in smrti, povezanih z uživanjem alkoholnih pijač.

Takšne delavnice so pomemben del preventivnih programov, saj naslavljajo problematiko, ki se tiče ne samo zdravja, temveč tudi varnosti v prometu in splošne odgovornosti mladih do lastnega zdravja in življenja drugih. S tem dogodkom OZRK Ormož izpolnjuje svojo humanitarno vlogo in si prizadeva za ustvarjanje boljše prihodnosti za vse v naši družbi, saj je alkohol zelo velik zdravstveni in tudi socialni problem – lahko rečemo bolezen naše družbe, ki jo vladajoči temeljito zanemarjajo.

Marjan Škvorc, Medobčinska LAS Ormož, Središče ob Dravi in Sveti Tomaž

Anketa o rabi alkohola in drugih drog Rezultati 2024

Anketo o rabi alkohola in drugih drog smo v okviru Medobčinske lokalne akcijske skupine za preprečevanje odvisnosti na področju občin Ormož, Središče ob Dravi in Sveti Tomaž (LAS) izvedli med letoma 1999 in 2024 sedemkrat. Vsakokrat smo anketirali enako populacijo (učence devetega razreda osnovne šole in dijake drugega in četrtega letnika gimnazije) ter zastavljali skoraj identična vprašanja. Dopolnjevali smo jo glede na aktualnosti.

Odgovori kažejo, da se tako osnovnošolci kot srednješolci redno srečujejo z alkoholnimi pijačami ali kot uživalci ali kot tisti, ki se družijo z uživalci alkoholnih pijač. Približno polovica devetošolcev uživa alkoholne pijače enkrat mesečno, polovica dijakov pa še pogosteje - dva do štirikrat mesečno. Zanimiv je podatek, kje in kako mladi pridejo do alkoholnih pijač. Tri četrtine devetošolcev odgovarja, da doma ali pri prijateljih. Torej so starši tisti, ki bi lahko učinkovito regulirali uživanje alkoholnih pijač pri osnovnošolcih. Pri dijakih je ta delež nižji - ena tretjina pride do pijače doma ali pri prijateljih. Odgovarjajo tudi, da je v zadnjem mesecu bil vinjen vsak deseti devetošolec, tretjina dijakov drugega letnika in dve tretjini dijakov četrtega letnika.

V preteklih anketah so učenci in dijaki v veliki meri navajali kot razlog za uživanje alkohola radovednost. V letošnji anketi se je predvsem med dijaki dvignil delež tistih, ki uživajo alkohol za zabavo. Med dijaki drugega letnika je takih kar 80 % odgovorov.

Alkohol je mnogim sredstvo za sprostitev, uživajo ga, da bi se počutili srečnejše in bili bolj družabni. Tako menita dve tretjini dijakov in približno tretjina devetošolcev. Polovica devetošolcev in dijakov drugega letnika ter ena tretjina dijakov četrtega letnika odgovarjajo, da bi z uživanjem alkohola pozabili na težave, torej uporabljajo alkohol kot sredstvo za reševanje težav. Med tistimi, ki uživajo alkoholne pijače, se pri mnogih kot posledica pojavlja poškodovanje oblačil, izguba denarja, predmetov in podobno. Tako odgovarja devet od desetih dijakov četrtega letnika.

Med razlogi za nepitje alkohola je velik delež navedel odgovor, da temu nasprotujejo starši (9. razred 36 %, 2. letnik 40 %, 4. letnik 10 %). Torej so starši pomemben dejavnik, ki tudi v obdobju mladostništva lahko močno vplivajo na srečevanje mladih z alkoholom.

Mnoge omamne snovi so lahko dostopne. Dve tretjini maturantov pravita, da je marihuana lahko dostopna. Potrditev lažje dostopnosti in posredno večje tolerance do marihuane se kaže tudi v odgovorih, kaj je bolj nevarno: uživanje alkohola in kajenje tobaka ali uživanje marihuane. V letošnji anketi smo ponovno spraševali o poznavanju športnih drog in njihovem uživanju. Med devetošolci in dijaki se je povečalo število tistih, ki poznajo različne športne droge. Kljub povečanju poznavanja športnih drog pravijo, da jih ne uživajo.

Dijaki in devetošolci pravijo, da so dobro poučeni o škodljivosti alkoholnih pijač, precejšen delež učencev in dijakov pa bi želel več informacij o uživanju tobačnih izdelkov in o prepovedanih drogah.

Pri preživljanju prostega časa opazamo upadanje trenda gledanja televizije in sedenja pred računalnikom. V obeh primerih za približno eno uro dnevno. Ta dva medija so najverjetneje nadomestili pametni telefoni.

Anketirance smo spraševali še o ukrepih, za katere menijo, da bi bili učinkoviti za zmanjšanje pitja alkohola. Delež skeptikov, torej tistih, ki dvomijo, da takšni ukrepi obstajajo, se povečuje: med devetošolci je takih četrtnina, med dijaki pa več kot polovica. Preventivno delo LAS je torej še kako potrebno.

V nadaljevanju predstavljamo kratko statistično primerjavo odgovorov različnih generacij (leto 1999, 2004, 2008, 2012, 2016, 2020, 2024) in različnih starosti (9. razred, 2. letnik, 4. letnik gimnazije). Vsa leta nismo izvajali identične ankete, zaradi česar je primerjava nekoliko okrnjena, gotovo pa kaže določen trend rabe alkohola in drugih drog od leta 1999 naprej.

V preteklosti smo združili rezultate za 2. in 4. letnik gimnazije, od leta 2016 naprej pa primerjamo tudi drugi in četrti letnik gimnazije. Rezultate smo združili tudi po spolu. V primerih, ko prihaja do večjih in bistvenih razlik med posameznimi dejavniki, je to zapisano pod odgovori. Natančna analiza, tudi primerjava med spoloma ter razlike med 2. in 4. letnikom gimnazije, je na voljo na sedežu medobčinske LAS v Ormožu.

V primerih, ko je prihajalo do bistvenih razlik med fanti in dekleti, je to zapisano pod tabelo.

	1999		2004		2008		2012		2016			2020			2024		
	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	9.	2.	4.	9.	2.	4.	9.	2.	4.
N	217		183	110	192	111	166	299	72	55	61	63	57	23	104	20	21

Prvo leto smo anketirali samo osnovnošolce, saj še ni bilo ormoške gimnazije. Vsako naslednje leto smo vključili več anketirancev. V letu 2012 so odgovarjali tudi devetošolci nekaterih šol ljutomerskega območja. Pritegnili smo tudi dijake ljutomerske gimnazije. V letu 2020 je v

primerjavi z anketo izpred štirih let manjši delež sodelujočih. Razlog lahko pripišemo korona virusu, ki je v mesecu septembru in oktobru ustvaril drugačno dinamiko tudi na šolah. V letu 2024 je odgovarjalo nekaj več devetošolcev kot v prejšnji anketi ter nekaj manj dijakov drugega letnika. Vzorec je kljub temu primerljiv.

1. Katero od naslednjih snovi si že poskusil? (Možno je obkrožiti več odgovorov.) [%]

	1999		2004		2008		2012		2016			2020			2024		
	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	9.	2.	4.	9.	2.	4.	9.	2.	4.
pivo	83		95	95	89	90	70	81	96	93	97	73	83	94	71	95	81
vino	86		97	97	89	90	71	79	91	95	98	98	87	96	69	90	90
žgane pijače	59		70	94	66	67	49	72	91	91	97	91	59	90	55	95	90
pravo kavo	67		60	75	57	56	44	74	78	84	77	73	43	64	58	95	86
cigarete	49		57	79	41	36	16	37	52	60	75	80	36	65	18	60	67
energijski napitki					86	82	78	79	83	85	92	90	80	87	81	90	90

Vino in pivo je poskusilo približno 95 % srednješolcev, bolj izstopa, da je tudi žgane pijače poskusilo več kot 90 % srednješolcev. Tudi med osnovnošolci je visok delež tistih, ki so poskusili energijske pijače.

Žgane pijače je leta 2008 poskusilo 10 odstotnih točk več dijakinj kot dijakov, podobna slika je pri cigaretah.

V letu 2020 je manjši delež devetošolcev, ki so poskusili vino, žgane pijače, cigarete in energijske pijače.

V letu 2024 je relativno majhen delež osnovnošolcev odgovoril, da je poskusil cigarete. Delež gre verjetno pripisati drugim tobačnim izdelkom, ki se pojavljajo na tržišču in se širijo med mladimi. V nadaljevanju ankete smo tobačne izdelke definirali širše.

2. Kako pogosto piješ pijače, ki vsebujejo alkohol? [%]

	1999		2004		2008		2012		2016			2020			2024		
	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	9.	2.	4.	9.	2.	4.	9.	2.	4.
nikoli	20		10	3	12	18	19	5		5	5	5	19	6	13		
enkrat mesečno ali nekajkrat letno	60		65	16	50	51	49	39	30	31	31	25	47	30	31	35	67

	1999		2004		2008		2012		2016			2020			2024		
	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	9.	2.	4.	9.	2.	4.	9.	2.	4.
2 do 4 krat mesečno	14		19	55	24	19	10	33	48	47	38	44	30	53	27	35	24
2 do 3 krat tedensko	3		5	19	9	7	5	11	9	15	21	12	4	8	4	25	
4 ali večkrat tedensko	1			6	4	4			9	2	5	8	1	3	1		

Srednješolci pogosteje uživajo alkoholne pijače kot osnovnošolci. Med osnovnošolci je od 5 do 10 % takih, ki uživajo alkohol 2 do 3-krat ali večkrat na teden.

V letu 1999 ni poskusilo alkohola 13 % fantov, medtem ko je bilo takih deklet 28 %.

V letu 2004 fantje v OŠ pogosteje uživajo alkoholne pijače kot dekleta (2 do 4-krat 28 % fantov in 7 % deklet).

Dijakinje leta 2008 redkeje uživajo alkoholne pijače kot njihovi vrstniki. Kar 55 % jih uživa alkohol 2 do 4-krat mesečno (30 % dijakov), fantov je več v 'višjih' kategorijah (2 do 3-krat tedensko – 16 %, dijakinj 8 % in več kot 4-krat tedensko: 21 % dijakov in nič dijakinj).

2016: S starostjo se večja pogostost pitja alkoholnih pijač. Če je med pogostimi uživalci (2 do 3-krat tedensko ali pogosteje) desetina devetošolcev, jih je v četrtem letniku že četrtnina.

2020: Med devetošolci se je zmanjšal delež tistih, ki uživajo alkoholne pijače dva do štirikrat mesečno, povečal pa tistih, ki jih uživajo manjkrat. Povečal se je tudi delež tistih devetošolcev, ki ne uživajo alkoholnih pijač.

2024: Pogostost uživanja alkoholnih pijač med mladimi je konstantno med 1 do 4-krat mesečno.

3. Kolikokrat si že bil vinjen? [%]

	1999		2004		2008		2012		2016			2020			2024		
	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	9.	2.	4.	9.	2.	4.	9.	2.	4.
nikoli	44		39	7	39	13	44	42		47	18	60	18	8	29	15	5
enkrat	16		25	6	17		6	4	9	20	8	13	13	5	10	5	5
dvakrat	9		14	4	17		8	9	4	10	8	13	7	7	8	15	19
trikrat	8		7	4	9			11	4	3	8	1	7	0	8	5	

	1999		2004		2008		2012		2016			2020			2024		
	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	9.	2.	4.	9.	2.	4.	9.	2.	4.
štirikrat	3		5	1	4		2	4	9	3	4	4	5	2	1	20	5
več kot štirikrat	4		9	77	14	73	5	28	70	17	54	10	49	79	8	35	57

Pogosteje so bili vinjeni srednješolci kot osnovnošolci. Pa tudi med osnovnošolci je več kot 15 % takih, ki so bili 3 ali večkrat pijani. Delež takih učencev narašča.

V letu 1999 še ni bilo pijanih 55 % osnovnošolk in tretjina fantov.

Razlika v uživanju alkohola (dijaki 2008) se kaže tudi v vinjenosti: nikoli ni bilo vinjenih 29 % dijakov, medtem ko je takih dijakinj 39 %. Enak trend je opazen tudi v drugih kategorijah.

Leta 2012 je več deklet osnovnošolk kot fantov odgovorilo, da še niso bile vinjene (dekleta 54 %, fantje 41 %), več fantov kot deklet pa je bilo enkrat vinjenih (25 %, 14 %).

2020: Med devetošolci in dijaki drugega letnika je dobrih 40 odstotkov takih, ki še niso bili nikoli vinjeni.

2024: Zmanjšal se je delež devetošolcev, ki še niso bili vinjeni. Teh je tokrat manj kot tretjina. Še vedno ostaja visok delež dijakov, ki so mesečno več kot štirikrat vinjeni. Teh je več, dobra polovica, v četrtem letniku. V zadnji kategoriji (več kot štirikrat) je bistveno več deklet kot fantov.

4. Kolikokrat si bil vinjen v zadnjih 30 dneh? [%]

	1999		2004		2008		2012		2016			2020			2024		
	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	9.	2.	4.	9.	2.	4.	9.	2.	4.
nikoli			83	28	69	34	13	14	22	77	46	79	53	43	22	55	67
1-2 krat			17	50	16	38	5	25	48	21	41	19	25	43	10	10	19
3-5 krat				14	3	14	3	2	17	1	10	0	18	11	1	15	
več kot 6 krat				8	0	5			9	1	3	1	4	3	1		

Visok delež 3 do 5-krat vinjenih osnovnošolcev v zadnjem mesecu!

Leta 2012 so dijaki bili pogosteje vinjeni kot dijakinje: 3 do 5-krat (dijaki 20 %, dijakinje 5 %), več kot 6-krat (dijaki 10 %, dijakinje 0).

Leto 2020: Delež vinjenih v zadnjih 30 dneh se je med devetošolci in dijaki drugega letnika nekoliko zmanjšal v primerjavi z letom 2016. Med dijaki 4. letnikov je delež takih, ki niso bili vinjeni v zadnjih 30 dneh, zgolj ena četrtnina. Pred štirimi leti jih je bilo dve petini.

5. Kje si nazadnje pil alkohol? [%]

	1999		2004		2008		2012		2016			2020			2024		
	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	9.	2.	4.	9.	2.	4.	9.	2.	4.
doma			53	15	39	19	24	28	17	46	16	75	12	16	29	40	29
pri prijatelju			18	20	39	5	21	32	26	28	14	15	21	26	14	25	33
v parku ali na ulici			3	9	7	35			9	2	16	2	10	5	5		5
v bistroju, bifeju, točilnici ali gostilni			14	29	20	29	3	12	35	8	14	3	19	38	6	5	10
v disku			5	19	7	17	2		4	5	37	2	37	14		10	14
drugo							10	5	4			3	2	2	9	5	

Pomenljiv je podatek, da največ osnovnošolcev uživa alkohol doma. Nimamo podatkov, če je to v prisotnosti ali odsotnosti staršev. Druga pomembna lokacija za pitje alkohola med osnovnošolci je pri prijateljih, torej spet doma (pri njih). Med srednješolci je visok delež uživalcev v gostilni in disku, manj pa doma.

V letu 2004 je precej več fantov kot deklet iz OŠ uživalo alkohol doma (59 % fantov in 38 % deklet).

Leta 2008 je več dijakov uživalo alkohol v parku (48 %, dijakinje 27 %), medtem ko so dekleta prevladovala v bistroju, točilnicah (32 %, dijaki 22 %).

Leta 2012 je več dijakinj kot dijakov (12 odstotnih točk) uživalo alkohol v disku.

V letu 2016 je opazen porast dijakov, ki so nazadnje pili alkohol v bifeju oziroma gostilni. Še vedno ostaja visok delež tistih, ki pijejo doma oziroma pri prijatelju.

2020: V zadnjih štirih letih se je med dijaki 2. letnika močno povečalo število tistih, ki pijejo alkoholne pijače doma, oziroma pri prijateljih. Takih je skoraj dve tretjini. Med devetošolci še srečamo odgovore iz domačega okolja: na trgatvi, na morju, na rojstnem dnevu, pri družinskih prijateljih.

2024: Če združimo odgovora 'doma' in 'pri prijatelju', pridemo pri osnovnošolcih skoraj do polovice, pri dijakih pa do dveh tretjin. Domače okolje je torej bolj naklonjeno uživanju alkohola kot zunanje, tuje okolje. Doma pije več fantov kot deklet.

6. S kakšnim namenom si (ali bi) poskusil alkoholne pijače? (Možno je obkrožiti več odgovorov.) [%]

	1999		2004		2008		2012		2016			2020			2024		
	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	9.	2.	4.	9.	2.	4.	9.	2.	4.
radovednost	23		60	30	39	38	52	47	35	57	39	64	51	57	54	40	29
žalost, problemi	5		10	16	10	16		12	9	8	18	6	15	25	12	25	10
zabava	25		62	90	68	87	38	58	83	63	90	36	45	56	40	80	62
da se pokažem	7		2		5		2			1	3	1	2	5	7	5	
omama	2		1	6	3	11	2	2	4	2	6	3	13	13	5	20	
potreba				8	6	5		5	9	2	7	4	7	16	7	20	5
drugo:							8	11	9	4	4				3	5	

Osnovnošolci pogosteje kot srednješolci poskušajo alkoholne pijače iz radovednosti, medtem ko srednješolci pijejo iz zabave. Zvišuje se delež srednješolcev, ki pije iz potrebe ali zaradi omame. Relativno visok je delež takih odgovorov tudi med osnovnošolci.

V letu 1999 bi zaradi žalosti poskusilo alkohol 10 % deklet (OŠ) in nobeden od fantov.

Devetošolke leta 2012 so (ali bi) mnogo pogosteje kot fantje poskusile alkohol iz radovednosti (68 %, 48 %).

Leta 2012 so (ali bi) dijakinje mnogo pogosteje kot dijaki uživale alkohol zaradi žalosti in problemov (18 odstotnih točk).

V letu 2016 ugotavljamo, da se večja delež tistih, ki poskusijo alkohol iz radovednosti. Manj je tistih, ki ga poskusijo zaradi zabave. Pri srednješolcih je opazen porast teh, ki poskusijo alkohol zaradi omame oziroma potrebe. V letu 2016 je kar petina takih v drugem letniku in tretjina v četrtem letniku.

2020: Med devetošolci se je zmanjšal delež tistih, ki poskušajo alkohol iz radovednosti, med dijaki pa se je povečal delež tistih, ki poskušajo alkohol iz zabave.

2024: Med razlogi za pitje še vedno ostajata daleč spredaj radovednost in zabava. Pri dijakih drugega letnika je povečan delež odgovorov 'potreba', 'omama', 'žalost', 'problemi'. Alkohol se pojavlja kot eden od rešiteljev težav.

7. Če skuša učenec, ki je star manj od 18 let, dobiti alkohol v trgovini, kaj se bo zgodilo? (Izberi en odgovor v vsaki vrsti.) [%]
a. Ali bo moral pokazati osebno izkaznico, da ugotovijo njegovo starost?

	1999		2004		2008		2012		2016			2020			2024		
	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	9.	2.	4.	9.	2.	4.	9.	2.	4.
zelo pogosto					15	20	46	42	34	25	25	26	40	25	51	50	24
srednje pogosto					20	32	19	25	35	36	47	26	35	38	23	25	67
redko					25		6	5	13	19	20	15	16	21	6	15	
zelo redko					17		6	4	9	11	6	18	7	11	4	5	5
ne vem					17		21	14	9	8	2	14	2	5	16	5	5

b. Ali mu ne bodo prodali alkohola?

	1999		2004		2008		2012		2016			2020			2024		
	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	9.	2.	4.	9.	2.	4.	9.	2.	4.
zelo pogosto					11	10	40	44	22	23	15	17	33	15	39	20	24
srednje pogosto					20	5	22	25	48	30	39	22	36	25	20	20	43
redko					27	20	8	11	13	18	27	22	22	36	14	25	24
zelo redko					19	32	11	5	9	20	14	26	9	16	2	15	5
ne vem					17		19	16	9	8	5	13		8	24	20	5

Mlajši od 18 let lahko pridejo do alkohola, saj je majhen delež tistih, ki jim zaradi mladosti ne bi prodali alkohola.

2020: Kaže, da vsaj devetošolci opažajo, da je mladoletnikom v trgovini težje priti do alkohola kot pred štirimi leti, saj bi moral pokazati osebni dokument, oziroma mu alkohola ne bi prodali.

2024: Delež preverjanja starosti ob prodaji je kar velik in se giblje okrog treh četrtin. Alkohola ne bi prodali mladoletnim v približno polivici primerov.

8. Ali so blizu šole mesta, kjer lahko dobiš alkohol, ne da bi pokazal osebni dokument? (Izberi en odgovor v vsaki vrsti.) [%]

	1999		2004		2008		2012		2016			2020			2024		
	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	9.	2.	4.	9.	2.	4.	9.	2.	4.
a. v lokalu zun. šole																	
ne					23		19	46	57	33	24	43	42	69	21	55	71
da					45	72	27	23	26	36	48	31	35	10	27	20	
ne vem					28		54	32	17	31	28	26	24	21	52	25	29
b. v lokalu znotraj šole																	
ne					38		6	7		63	54	8	2	3	2		
da					0	6	54	72	96	1	1	76	80	80	52	80	76
ne vem					14		40	21	4	20	20	15	18	16	46	20	24
c. v trgovini																	
ne					32		16	7	30	36	30	32	15	57	13	25	38
da					27	61	35	53	39	30	43	40	45	25	33	40	10
ne vem					37		49	40	30	35	27	28	40	18	55	35	52

Odgovori kažejo, da je tako v bližini osnovnih kot srednjih šol več možnosti za nakup alkoholnih pijač, tako v lokalu kot v trgovini.

V lokalu izven šole bi leta 2008 dekleta lažje prišla do alkohola (78 %) kot fantje (66 %).

2020: Ponovno močno zmanjšan delež lokalov, kjer bi mladoletnemu prodali alkohol, brez da bi pokazal osebni dokument. Tako v trgovini kot v lokalu.

9. V zadnjih 30 dneh sem prišel do alkohola na naslednji način. [%]

	1999		2004		2008		2012		2016			2020			2024			
	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	9.	2.	4.	9.	2.	4.	9.	2.	4.	
a. Kupil sem si pijačo.					22	59	2	18	61	13	53	6	38	72	10	25	48	
b. Pijačo sem dobil od nekoga, ki je star manj kot 18 let.					19	28	8	26	13	20	20	13	38	5	16	20		
c. Uporabil sem osebni dokument nekoga drugega.					2	3		2		1	5		4	5	3			
d. Pijačo sem dobil od učenca, ki je star 18 let ali več.					10			10	12	39	18	24	14	36	26	11	30	14
e. Pijačo sem dobil od znanca, ki je star 18 let ali več.					27			10	11	35	31	33	32	51	38	36	65	48
f. Pijačo sem dobil od staršev ali sorodnikov.					27	25	10	7	35	37	27	54	38	36	42	55	33	

Največ osnovnošolcev je prejelo pijačo od tistih, ki so jim najbližji – od staršev in sorodnikov: tako je odgovorilo od ene četrtnine (2008) do več kot ene tretjine (2012) in celo več kot polovica (2016) osnovnošolcev! Prav tako dobi pijačo od staršev in sorodnikov ena četrtnina gimnazijcev, več kot polovica, celo tri četrtnine dijakov četrtega letnika, pa jo kupi sama.

Leta 2012 je več dijakov kot dijakinj kupilo alkoholno pijačo (13 odstotnih točk), več deklet kot fantov pa je alkoholno pijačo dobilo (11 odstotnih točk).

V letu 2016 si visok delež dijakov četrtega letnika kupi pijačo, niža pa se delež tistih, ki jo dobijo. Pri teh dveh odgovorih je velika razlika med drugim in četrtem letnikom. Močno se je povečal delež osnovnošolcev, ki so dobili pijačo od staršev ali sorodnikov. V letu 2016 je takih več kot polovica! Pred štirimi leti dobra tretjina.

2024: Med devetošolci in mlajšimi dijaki se suče okrog polovice delež tistih, ki so dobili alkohol od staršev ali sorodnikov. Polovica maturantov ga kupi. Med tistimi, ki kupijo alkoholno pijačo, je bistveno več deklet kot fantov.

10a. Koliko tvojih sošolcev, sošolk in prijateljev iste starosti poznaš, ki uživajo alkoholne pijače? [%]

	1999		2004		2008		2012		2016			2020			2024		
	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	9.	2.	4.	9.	2.	4.	9.	2.	4.
nobenega	21		12		8		27	5	4	8	1	10			18		
1 do 2	24		12		10		24	4		13	0	15			24		5
3 do 5	18		21	1	13		19	9	9	22	2	19	4	2	20	5	
5 do 10	13		18	4	17		11	19	9	14	7	22	4		17		5
več kot 10	19		36	95	50	94	17	63	78	43	90	33	93	98	20	95	76

Več kot polovica osnovnošolcev pozna več kot 5 vrstnikov, ki uživajo alkoholne pijače, leta 2008 se ta odgovor približa celo dvema tretjinama. Skoraj vsi gimnazijci poznajo več kot 10 vrstnikov, ki uživajo alkoholne pijače.

10b. Koliko tvojih sošolcev, sošolk in prijateljev iste starosti poznaš, ki uživajo tobačne izdelke? [%]

	1999		2004		2008		2012		2016			2020			2024		
	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	9.	2.	4.	9.	2.	4.	9.	2.	4.
nobenega	20		21		18		10	2		28	1	19			31		
1 do 2	20		23		25			9	13	33	7	39	2	2	35	5	5

	1999		2004		2008		2012		2016			2020			2024		
	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	9.	2.	4.	9.	2.	4.	9.	2.	4.
3 do 5	24		22	1	27	4	3	21	17	16	24	17	33	3	23	10	33
5 do 10	11		16	9	8	21	2	16	22	7	26	19	33	26	7	10	38
več kot 10	23		18	90	19	79	3	16	26	16	43	6	33	69	5	75	24

Skoraj ena tretjina osnovnošolcev pozna več kot pet vrstnikov, ki kadijo cigarete. Trend odgovorov kaže rahlo zmanjševanje. Podoben trend (zmanjševanja poznavanja tistih, ki kadijo) je opazen tudi pri gimnazijcih.

Osnovnošolci leta 2012 poznajo več vrstnikov, ki ne kadijo cigaret, kot dekleta (37 %, 18 %).

2024: Največ tistih, ki poznajo uživalce tobačnih izdelkov, je med dijaki 2. letnika. Devetošolci imajo med prijatelji in sošolci manj takih.

10c. Koliko svojih sošolcev, sošolk in prijateljev iste starosti poznaš, ki pijejo energijske napitke? [%]

	1999		2004		2008		2012		2016			2020			2024		
	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	9.	2.	4.	9.	2.	4.	9.	2.	4.
nobenega					8	4		2		5	3	4			8		
1 do 2					7	12		2		4	13	4	13	10	14		19
3 do 5					10	8	2	11	26	23	17	15	25	25	21		19
5 do 10					10	14	3	11	13	19	24	21	24	18	19	15	19
več kot 10					68	59	13	39	39	49	43	56	38	48	38	85	43

Energijske pijače smo vključili v anketo v zadnjih treh izvedbah. Upravičeno. Približno tri četrtine osnovnošolcev pozna vsaj pet vrstnikov, ki uživajo energijske napitke. Med gimnazijci je takih nekaj manj, je pa več tistih, ki uživajo alkoholne pijače.

2024: Uživanje energijskih pijač je razširjeno najbolj med dijaki drugega letnika.

11. Kaj se ti zdi bolj nevarno? (Obkroži le en odgovor izmed treh.) [%]

	1999		2004		2008		2012		2016			2020			2024		
	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	9.	2.	4.	9.	2.	4.	9.	2.	4.
kajenje cigaret			19	24	49	42	10	33	57	52	49	50	49	33	61	50	52
pitje alkohola			14	27	10	15	3	9	17	16	16	8	16	15	3	5	14
energetski napitki					7	2		2		3	3	6	7	13	5	5	14
vse je enako nevarno			67	35	35	33	5	19	4	28	29	36	27	39	32	40	19

Zelo malo tistim, ki so odgovarjali, se zdijo energijski napitki nevarni. Seveda v 'konkurenci' s cigareti in pitjem alkohola. Prevladujejo odgovori, da so vse tri snovi enako nevarne, predvsem v zadnjih treh anketah pa so devetošolci in dijaki precej kritični do kajenja. V primerjavi z alkoholom se jim zdi bolj škodljivo.

V letu 2004 je mnenja, da je kajenje bolj nevarno od cigaret, več fantov iz OŠ (26 %) kot deklet (9 %).

Leta 2008 je več dijakinj (41 %) kot dijakov (22 %) ocenjevalo, da so vse naštete substance enako nevarne.

Leta 2012 se več devetošolcem kot dekletom zdi kajenje bolj nevarno od pitja alkohola in energijskih napitkov (65 %, 36 %), dekletom se zdi nevarnejše pitje alkohola (24 %, 9 %) ali pa v večji meri menijo, da je oboje enako nevarno (36 % deklet, 22 % deklet).

Leta 2012 so dijaki bolj kot dijakinje bili prepričani v nevarnost kajenja cigaret (57 % dijakov, 45 % dijakinj), več deklet kot fantov (34 %, 18 %) pa je ocenjevalo oboje kot enako nevarno.

2024: Uživanje tobačnih izdelkov vsi respondenti ocenjujejo kot najbolj tvegano. Alkohol ocenjujejo v primerjavi z uživanjem tobaka kot nenevaren.

12. Za katere od naštetih stvari meniš, da bi se ti lahko zgodile po pitju alkohola? (Možno je obkrožiti več odgovorov.) [%]

	1999		2004		2008		2012		2016			2020			2024		
	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	9.	2.	4.	9.	2.	4.	9.	2.	4.
počutil bi se sproščene			25	55	26	58	25	51	78	37	60	43	75	80	37	65	71
imel bi težave s policijo			32	33	39	24	48	37	61	55	40	38	33	41	47	30	48
okvaril bi si ali zdravje			48	29	48		46	44	65	52	48	61	47	52	53	50	52

	1999		2004		2008		2012		2016			2020			2024		
	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	9.	2.	4.	9.	2.	4.	9.	2.	4.
dobro telesno kondicijo																	
počutil bi se srečnega			18	25	23		16	35	61	25	36	28	51	56	38	60	38
pozabil bi na težave			34	45	38	49	41	42	65	36	48	51	64	62	53	60	33
ne bi bil sposoben pravočasno prenehati piti			19	5	24		43	26	48	25	15	31	25	33	21	40	5
imel bi »mačka«			61	65	59	58	49	61	65	57	70	63	71	72	36	75	86
bil bi bolj družaben			16	33	27	21	27	56	65	28	49	35	65	61	38	70	62
storil bi nekaj, kar bi kasneje obžaloval			47	42	51		68	56	65	50	47	60	55	56	57	65	62
zabaval bi se			31	62	49	67	41	58	74	49	66	56	73	72	42	80	76

Osnovnošolci se zavedajo posledic pitja alkohola: več kot polovica predvideva, da bi v tem primeru 'imeli mačka', da bi storili nekaj, kar bi obžalovali, ter da pitje škoduje zdravju. Tudi srednješolci predvidevajo 'mačka', razen tega pa več kot polovica srednješolcev meni, da bi se ob tem zabavali, da bi se počutili sproščeno, ter da bi pozabili na težave.

Leta 2008 je več dijakov kot dijakinj ocenjevalo, da bi se jim zgodile naslednje stvari: imel bi težave s policijo, pozabil bi na težave, bil bi bolj družaben. Dijakinje bolj kot dijaki ocenjujejo, da bi se zabavale.

Leta 2012 so dekleta bolj kritična do posledic pitja alkohola kot devetošolke. Več deklet kot fantov meni, da bi imele težave s policijo, da ne bi pravočasno prenehale piti, da bi imele 'mačka', ali da bi storile nekaj, kar bi kasneje obžalovale.

V letu 2016 se je močno povečal delež tistih, ki so se ob pitju počutili sproščeno. Takih je celo tri četrtine dijakov drugega letnika in štiri petine dijakov četrtega letnika. Več kot polovica dijakov meni, da bi se ob pitju počutili srečne. Pred štirimi leti je bilo takih tretjina. Prav tako je opazen velik porast tistih, ki menijo, da bi s pitjem pozabili na težave - dve tretjini srednješolcev. Pri omenjenih posledicah je opazen porast tudi pri devetošolcih. Celo polovica jih odgovarja, da bi s pitjem pozabili na težave.

2024: Ni bistvenih razlik glede na prejšnja leta: zavedajo se tveganj za zdravje; zmanjšanja kontrole, dejstva, da bi naredili nekaj, kar bi obžalovali; da bi vzeli to kot vzorec reševanja težav.

13. Ali uživanje alkohola, tobачnih izdelkov, drugih opojnih snovi vpliva na tvoj spanec? [%]

	2024		
	9.	2.	4.
Uživanje opojnih snovi ne vpliva na moj spanec	54	80	71
Zaradi uživanja opojnih snovi je moj spanec včasih moten	17	5	29
Zaradi uživanja opojnih snovi je moj spanec pogosto moten	11	10	
Zaradi uživanja opojnih snovi je moj spanec redno moten	8		

2024: Pri polovici devetošolcev vpliva uživanje alkohola na motnje spanja. Med gimnazijci je takih bistveno manj.

14. Zaradi alkohola sem že imel naslednje težave (Možno je obkrožiti več odgovorov.) [%]

	1999		2004		2008		2012		2016			2020			2024		
	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	9.	2.	4.	9.	2.	4.	9.	2.	4.
neuspeh (slabo ocen v šoli)			5	12	4				13	8	8	6	5	10	3	10	5
poškodovanje obleke ali osebnih stvari, izgubo denarja ali vrednih predmetov			15	47	13	48	8	12	52	20	49	11	36	87	10	35	38
nesrečo ali telesno poškodbo			5	12	4	10	3	9	39	11	16	24	18	21	4	30	10
prepire			14	15	20	29	3	9	17	20	38	13	13	51	6	15	19

	1999		2004		2008		2012		2016			2020			2024		
	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	9.	2.	4.	9.	2.	4.	9.	2.	4.
težave s starši			19	25	18	10	2	5	9	19	27	4	13	23	11	35	10
težave z učitelji			1	4	5				4	4	4	6	0	2			
seks, ki sem ga naslednji dan obžaloval				8				2	9	4	7	4	9	18	7	10	10
prerivanje ali pretep			8	12	12	7	2	5	9	10	14	4	9	14	2	15	10

Srednješolci so se srečali z več težavami zaradi pitja alkohola: približno polovica z izgubo ali s poškodovanjem osebnih predmetov, četrtnina je imela težave s starši, šestina se je prepirala, več kot desetina pa priznava slab učni uspeh, nesrečo ali poškodbo ter prerivanje ali pretep. Tudi pri skoraj petini osnovnošolcev se na prvih mestih pojavljajo težave s starši ter poškodovanje osebnih stvari. Nezanemarljiv pa je tudi delež nesreč, poškodb ter prerivanja in pretepa.

V letu 2004 je imelo težave s starši zaradi pitja alkohola nekaj več fantov (23 %) kot deklet (12 %) osnovnošolcev.

V letu 2008 so se dijaki zaradi alkohola več prerivali, prepirali in pretepali, medtem ko so dijakinje bolj kot dijaki opažale poškodovanje obleke ali osebnih stvari ter izgubo denarja ali vrednih predmetov.

V letu 2012 je več fantov kot deklet 9. razreda odgovorilo, da so se prerivali ali pretepali (13 %, 3 %).

Leta 2012 so se dijaki pogosteje kot dijakinje prerivali ali pretepali (21 %, 10 %).

V letu 2016 se je med dijaki četrtega letnika povečalo število teh, ki so zaradi alkohola doživeli poškodovanje osebnih stvari. To potrjuje kar devet desetih vprašanih, medtem ko je v drugem letniku takih odgovorov ena tretjina. Polovica četrtošolcev potrjuje, da je zaradi alkohola imela težave s prepiranjem. Več fantov kot deklet je imelo nesrečo ali telesno poškodbo.

15. Za vinjenega se imam, kadar... (Možno je obkrožiti več odgovorov.) [%]

	1999		2004		2008		2012		2016			2020			2024		
	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	9.	2.	4.	9.	2.	4.	9.	2.	4.
sem psihično precej drugačen kot sicer			21	44	34	37	8	25	70	38	40	14	49	56	16	50	43

	1999		2004		2008		2012		2016			2020			2024		
	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	9.	2.	4.	9.	2.	4.	9.	2.	4.
(zgovoren, dobre volje, zabaven itd.)																	
sem omotičen			27	34	35	49	8	16	39	29	47	22	27	59	11	20	48
sem zaspan			10	9	19		5	7	13	17	14	15	11	20	7	5	
sem nezanesljiv pri hoji			30	44	43	41	10	16	39	33	48	21	29	39	19	50	62
se mi zatika pri govoru			22	33	30	51	8	19	43	25	44	18	22	48	11	25	43
sem bojevit, se prepiram			5	9	14		2	4	4	5	7	10	4	18	4	10	10
naslednji dan ne vem, kaj sem počel			18	42	26	30	8	28	35	31	50	22	25	46	18	45	57

Glavni pokazatelji vinjenosti tako pri osnovnošolcih kot srednješolcih so nezanesljivost pri hoji, omotičnost in zatikanje pri govorjenju. Precejšen je delež tistih, ki naslednji dan ne vedo, kaj so počeli. Omenjajo tudi spremembe razpoloženja (zgovornost, zabavnost...)
Osnovnošolke leta 2012 se imajo za vinjene takrat, ko naslednji dan ne vedo, kaj so počele (43 % deklet, 22 % fantov).

16. Ali kombiniraš uživanje opojnih snovi (alkohol, tobačni izdelki, energijske pijače, droge? [%]

	1999		2004		2008		2012		2016			2020			2024		
	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	9.	2.	4.	9.	2.	4.	9.	2.	4.
Nikoli ne uživam več opojnih snovi skupaj															14	35	19

	1999		2004		2008		2012		2016			2020			2024		
	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	9.	2.	4.	9.	2.	4.	9.	2.	4.
Redko uživam več opojnih snovi skupaj															14	30	48
Pogosto uživam več opojnih snovi skupaj															1	5	14
Skoraj vedno uživam več opojnih snovi skupaj															4	10	

17. Kateri razlogi se ti zdijo pomembni za ne-pitje alkohola? (Možno je obkrožiti več odgovorov.) [%]

	1999		2004		2008		2012		2016			2020			2024		
	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	9.	2.	4.	9.	2.	4.	9.	2.	4.
pitje škoduje zdravju			80	66	71	65	78	68	78	48	70	81	80	74	63	80	81
za pijačo se porabi precej denarja			41	59	43	58	60	58	74	25	61	63	58	69	51	70	43
pitje alkohola je razvada			26	20	33		29	47	35	18	22	49	24	25	34	45	14
alkohol lahko povzroči, da izgubiš nadzor nad svojimi dejanji			63	59	63	63	73	72	83	41	72	81	78	77	54	65	90
starši nasprotujejo pitju alkohola			31	19	34		43	33	26	19	18	31	20	6	36	40	10

	1999		2004		2008		2012		2016			2020			2024		
	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	9.	2.	4.	9.	2.	4.	9.	2.	4.
pitje alkohola povzroča zasvojenost			42	35	49		68	60	65	35	44	67	53	54	50	60	52
alkohol je uničil nekoga, ki sem ga dobro poznal			32	15	32		35	39	61	16	32	43	29	38	25	65	38
alkoholne pijače imajo grozen okus			9	4	10		17	32	17	6	7	28	13	5	24	45	10
alkohol pomeni zlo v družini			32	15	21		27	39	17	16	23	40	27	30	24	50	19
po pitju bruhaš, si omotičen ali imaš »mačka«			55	29	46	27	65	46	65	30	58	51	51	49	41	50	67
pitje povzroča nesreče			62	31	65	59	70	75	65	41	67	74	75	77	47	70	67
pitje povzroča nasilnost			46	21	48	27	76	63	65	33	54	65	69	66	40	70	52
pitje povzroči smrt			50	20	48	27	63	61	70	33	48	57	47	54	38	60	29

Pred pitjem alkohola odvrne največ osnovnošolcev zavedanje, da škoduje zdravju, da izgubiš nadzor nad svojim početjem ter povzročanje nesreč. Odgovori letošnjih osnovnošolcev so bistveno bolj tolerantni do pitja alkohola kot njihovi vrstniki pred slabim desetletjem: delež tistih, ki menijo, da pitje škoduje zdravju, se je skoraj razpolovil! Pri srednješolcih je opazen trend v drugo smer: delež tistih, ki se zavedajo škodljivih posledic pitja alkohola, se povečuje.

Leta 2008 več dijakov kot dijakinj našteva kot razloga za ne-pitje alkohola precejšnjo porabo denarja ter nasilnost. Pri ostalih razlogih ni bistvenih razlik.

Leta 2012 se je bistveno več fantov kot deklet devetošolcev odločalo za razloge za ne-pitje alkohola. Pri posameznih postavkah je vsaj 20 odstotnih točk razlike, največ pri postavki, da pitje škoduje zdravju (fantje 69 %, dekleta 11 %).

Dijakinjam se bolj kot dijakom zdi pomemben razlog za neuživanje alkohola to, da imaš mačka (63 %, 48 %).

2020: Poveča se delež devetošolcev, ki se ne odločajo za alkohol, ker starši nasprotujejo pitju alkohola. Tudi med maturanti se je povečal delež takih dijakov. Tudi sicer kažejo maturanti nekaj več zrelosti, saj privzemajo, da pitje alkohola povzroča zasvojenost, poznajo koga, ki mu je alkohol uničil življenje ter pritrjujejo, da alkohol povzroča smrt.

18. Kaj se ti zdi v zvezi z alkoholom zlasti nevarno? [%]

	2020		
	9.	2.	4.
(prometne) nesreče	16	16	57
nezavedanje svojih dejanj/ nimaš nadzora nad sabo	13	13	87
nasilje	11	11	22
odvisnost/zasvojenost	11	11	22
lahko povzroči smrt	10	10	22
uničevanje zdravja	3	3	17

Odgovori kažejo, da se učenci dijaki dobro zavedajo nevarnosti, ki jih lahko povzroči pitje alkohola. Še največ zrelosti, kar se tega tiče, je opazno pri dijakih drugega letnika.

2024: V letu 2024 smo tukaj pustili proste odgovore. Med njimi se kot nevarne posledice pitja alkohola pojavijo: odvisnost, zasvojenost, predoziranje, pijanost, pitje, prepiri, nasilje, nevarnost za zdravje, poškodbe, nezavedanje tega, kar počneš, prometne nesreče. Odgovori kažejo, da se učenci in dijaki v veliki meri zavedajo škodljivih posledic uživanja alkohola.

19. Ali jemlješ zdravila? [%]

	1999		2004		2008		2012		2016			2020			2024		
	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	9.	2.	4.	9.	2.	4.	9.	2.	4.
redno					6	11	8	9	9	10	12	8	1	8	8	15	14
občasno					47	55	30	42	30	36	21	56	55	48	39	25	38

	1999		2004		2008		2012		2016			2020			2024		
	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	9.	2.	4.	9.	2.	4.	9.	2.	4.
nikoli					44	33	60	49	61	54	67	36	44	44	53	60	48

Pri obnovitvi ankete pred štirimi leti smo vključili še postavko o uživanju zdravil. Predvidevali smo, da je uživanje zdravil precej razširjeno med šolarji. Med osnovnošolci jih zdravila uživa približno polovica. Rezultati tudi kažejo, da se delež užívalcev zdravil med šolarji, predvsem srednješolci, zmanjšuje.

Leta 2008 mnogo več dijakov kot dijakinj ne uživa zdravil: dijaki 57 %, dijakinje 15 %.

Leta 2012 so dijakinje tiste, ki ne uživajo zdravil (dijakinje 73 %, dijaki 55 %).

V letu 2016 se je zmanjšal delež učencev in dijakov, ki nikoli ne uživajo zdravil. Dobra polovica jih zdravila uživa občasno.

2020: V primerjavi s prejšnjimi leti se je povečal delež dijakov in učencev, ki ne jemljejo zdravil.

20. Kje dobiš zdravila? [%]

	1999		2004		2008		2012		2016			2020			2024		
	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	9.	2.	4.	9.	2.	4.	9.	2.	4.
predpiše mi jih zdravnik					67	71	27	35	22	72	68	80	71	76	22	25	29
kupim jih v lekarni					24	27	5	7	4	15	16	9	19	18	11	5	14
dobim jih doma					11	11			4	6	12				12		10
dobim jih od sošolcev, prijateljev						5	6	6	9	4	0	11	10	6	3	5	0

Velik del, dve tretjini šolarjev, uživa zdravila pod zdravniško kontrolo.

V letu 2016 je več učencev in dijakov, ki pridejo do zdravil z receptom.

2024: devetošolcem manj zdravil predpiše zdravnik, več jih dobijo doma. Tudi med dijaki se zmanjša delež tistih z zdravili na recept. Takih je ena četrtnina.

21. Za katero od naslednjih drog si že slišal? (Možno je obkrožiti več odgovorov.) [%]

	1999		2004		2008		2012		2016			2020			2024		
	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	9.	2.	4.	9.	2.	4.	9.	2.	4.
marihuana ali hašiš			96	100	86	93	86	98	100	96	97	94	98	100	84	100	100
amfetamini			13	35	21		19	28	52	13	37	28	29	44	31	65	24
ekstazi			93	94	76	89	38	91	100	74	91	83	93	100	48	70	81
speed			27	69	69	79	27	46	78	35	65	47	51	80	37	85	57
kokain			96	98	88	94	90	95	100	95	95	96	96	100	95	100	95
krek			45	78	36	74	40	60	91	49	65	69	73	80	47	85	48
heroin			93	96	94	98	76	98	100	95	95	94	93	100	85	100	90
metadon			20	55	12		21	26	30	16	42	36	18	44	21	45	29
čudežne gobe			24	65	24		13	60	78	44	67	63	75	93	58	85	67
LSD			22	78	29	36	30	60	83	41	75	44	85	92	35	65	48
datura stramonium (angelska trobent)			10	25	9		3	7	9	7	11	17	2	10	17	35	5
GLB							8	14	13						20	25	5
CHB							10	12	13						31	35	5

Zanimalo nas je, koliko so šolarji informirani o prisotnosti posameznih drog. Več kot devet od desetih osnovnošolcev in srednješolcev je slišalo za marihuano, ekstazi, kokain in heroin. Na sploh so o prisotnosti drog bolj informirani srednješolci kot osnovnošolci.

V letu 2004 so fantje osnovnošolci v večjem deležu kot dekleta slišali za skoraj vse naštetе snovi: marihuana (97:78), amfetamini (17:6), ekstazi (96:74), speed (33:16), kokain (96:78), kreka (48:33), heroin (96:74) in čudežne gobe (28:16).

Leta 2012 so dijaki pogosteje kot dekleta slišali za celo vrsto drog: amfetamin, speed, krek, metadon, čudežne gobe, LDS ter angelsko trobento.

Med dijaki se je povečal delež tistih, ki so slišali za čudežne gobe in LSD. Pri četrtošolcih je takih več kot 90 odstotkov. Dijaki torej poznajo več drog kot v preteklosti.

2020: V primerjavi s prejšnjo anketo je manj devetošolcev slišalo za nekatere droge (ekstazi, speed, kokain, metadon, LSD). Vključili smo tudi poznavanje drog GLB in CHB. Pozna ju okrog 10 % vprašanih.

2024: Poučenost o različnih vrstah drog je podobna kot v zadnji anketi.

22. Katera od naslednjih snovi se ti zdi zlahka dostopna? (Možno je obkrožiti več odgovorov.) [%]

	1999		2004		2008		2012		2016			2020			2024		
	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	9.	2.	4.	9.	2.	4.	9.	2.	4.
lepilo in hlapne snovi	34		62	77	44	71	44	72	57	53	74	61	69	75	52	55	62
speed ali ekstazi	3		9	20	6	24	8	21	26	5	14	17	9	18	14	40	19
heroin			8	2	9	18	13	12	26	11	7	29	5	8	11	20	19
cigarete *	10		82	96	61	95	63	88	91	75	93	88	95	97	60	80	86
alkoholna pijača	16		92	95	73	89	68	89	91	71	91	88	91	98	73	90	86
marihuana	33		13	69	16	56	25	47	65	42	49	39	53	64	25	55	57
kokain					10	19	17	14	22	10	10	31	9	20	24	30	19
energetska pijača					86	81	79	86	87	75	87	82	91	95	78	90	86

* Cigarete smo v letu 2024 nadomestili s 'tobačnimi izdelki'.

Po pričakovanju so osnovnošolcem najbolj dostopni cigarete ter alkoholne in energijske pijače. Enako ocenjujejo srednješolci. Trem četrtnam srednješolcev so lahko dostopne hlapne snovi, polovici pa marihuana. Opazno je, da se je močno dvignil delež osnovnošolcev, ki trdijo, da je marihuana lahko dostopna. Takih je leta 2012 skoraj polovica.

V letu 2004 fantje v osnovni šoli v večji meri kot dekleta ocenjujejo, da je alkohol lažje dostopen (9 % fantje, 73 % dekleta).

Dijakom se leta 2008 zdi lažje dostopen kokain (15 odstotnih točk) ter lepilo in hlapne snovi (9 odstotnih točk), dijakinjam pa marihuana (10 odstotnih točk) in energijske pijače (9 odstotnih točk).

Leta 2012 se je bistveno več dekletom kot fantom zadnjega razreda OŠ zdelo, da so lažje dostopna lepila in hlapne snovi (17 odstotnih točk), cigarete (13 odstotnih točk), marihuana (40 odstotnih točk) in energijske pijače (16 odstotnih točk).

Leta 2012 se dijakom bolj kot dijakinjam zdi dostopna marihuana (dijaki 61 %, dijakinje 43 %).

2020: Osnovnošolci odgovarjajo, da so jim droge težje dostopne kot pred štirimi leti.

2024: Predvsem med dijaki se je povečal delež tistih, ki jim je lahko dostopen speed, heroin, tudi kokain.

23. S kakšnim namenom si (ali bi) poskusil tobačne izdelke? (Možno je obkrožiti več odgovorov.) [%]

	1999		2004		2008		2012		2016			2020			2024		
	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	9.	2.	4.	9.	2.	4.	9.	2.	4.
radovednost	21		71	73	54	63	16	33	48	66	72	88	85	93	23	35	43
žalost, problemi	4		5	5	8		2	5	4	9	7	4	9	7	3	15	
zabava	8		32	24	40	34	3	9	4	16	29	24	36	20	9	5	38
da se pokažem	7		2	24	5					3	4	8	3	7	1	5	
omama			1	1	5	10		2		2	5	0	9	0	2	10	
potreba			4	7	5	8				3	8	4	6	9	4	15	

Dve tretjini osnovnošolcev poskuša cigarete iz radovednosti. Do leta 2012 se je zmanjšal delež tistih, ki poskušajo cigarete zaradi zabave. Tudi 'kazanje' s cigaretami zgublja na pomenu.

V letu 2004 bi fantje v OŠ pogosteje kot dekleta poskusili cigarete zaradi radovednosti (74 % fantje, 55 % dekleta), dekleta pa bolj zaradi zabave (37 % dekleta, 21 % fantje).

Leta 2008 dajejo dijakinje prednost radovednosti in zabavi kot razlogu za poskus kajenja cigaret.

Leta 2012 so (ali se bi) dijakinje bolj kot dijaki odločale za cigarete zaradi zabave (dijakinje 33 %, dijaki 20 %).

Podobno kot pri poskušanju alkohola se tudi pri cigaretah večja delež teh, ki jih poskušajo iz radovednosti. Delež teh se vrti okrog 90 odstotkov.

24. Kako pogosto uživaš tobačne izdelke? [%]

	2024		
	9.	2.	4.
ne uživam	13	25	14
nekajkrat letno	9	0	43
nekajkrat na mesec	4	5	0
vsak teden	2	10	5
skoraj vsak dan	1	20	5

Manj kot četrtina je odgovorilo, da tobačnih izdelkov ne uživa.

25. Katero od naslednjih snovi bi poskusil, če bi ti bila ponujena? (Možno je obkrožiti več odgovorov.) [%]

	1999		2004		2008		2012		2016			2020			2024		
	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	9.	2.	4.	9.	2.	4.	9.	2.	4.
lepilo in hlapne snovi			4	4	5	11	3	4	9	5	4	5	2	3	7	15	
speed ali ekstazi			3	4	5	10	5	9	9	4	11	7	12	11	10	15	5
heroin			0	7	5	7				4	2						
cigarete			33	63	22	42				20	33						
alkoholna pijača			56	71	55	53				54	64						
marihuana			5	36	8	21	5	25	43	12	26	21	45	23	16	25	43
kokain					6	2	3	7	13	4	6	8	15	7	9	10	10
energetska pijača					54	44				49	42						

Delež osnovnošolcev, ki bi poskusili ponujene cigarete se znižuje in se je ustavil pri dveh petinah. Dobra polovica pa bi jih poskusila alkoholne in energijske pijače, če bi jim bile ponujene. Največ srednješolcev bi poskusilo ponujene alkoholne in energijske pijače ter cigarete, približno četrtina se ne bi branila marihuane.

V letu 2004 bi bistveno več fantov iz OŠ (59 %) kot deklet (43 %) poskusilo alkoholne pijače.

Leta 2008 bi več dijakov kot dijakinj poskusilo heroin (16 odstotnih točk) in marihuano (12 odstotnih točk), medtem ko bi dijakinje prej posegle po energijskih pijačah (18 odstotnih točk).

Dekleta v osnovni šoli bi leta 2012 prej kot fantje poskusila cigarete, če bi jim bile ponujene (10 odstotnih točk).

Leta 2012 so (ali bi) dijaki v večji meri kot dijakinje poskusili marihuano (19 odstotnih točk razlike).

2020: Manj devetošolcev in dijakov 2. letnika kot pred štirimi leti bi poskusilo marihuano, če bi jim bila ponujena. Med četrtošolci je takih več, skoraj polovica.

2024: S starostjo se večja delež tistih, ki bi se odzvali na ponujene opojne snovi.

26. S kakšnim namenom si (ali bi) poskusil nedovoljene droge? (Možno je obkrožiti več odgovorov.) [%]

	1999		2004		2008		2012		2016			2020			2024		
	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	9.	2.	4.	9.	2.	4.	9.	2.	4.
radovednost			42	66	36	51	6	19	35	42	57	89	82	90	14	15	43
žalost, problemi			10	8	12	5		4		7	4	0	6	6	4	5	
zabava			22	32	24	24	2	11	26	15	34	78	59	35	10	5	24
da se pokažem			1	1	3	3	2			4	2	5	0	3	4		
omama			5	6	5	6		2	13	2	8	5	24	22	3	5	
potreba				4	5	9		2		1	2	0	6	6	2	5	

Podobno kot pri ostalih substancah, bi šolarji tudi nedovoljene droge poskusili predvsem zaradi radovednosti in zabave. Malo je takih, ki bi se s tem želeli pokazati. Če bi združili odgovore, bi opazili več kot desetino šolarjev, ki bi v drogi iskali reševanje problemov, utapljanje žalosti ter potrebo in omamo.

V letu 2004 bi osnovnošolski fantje pogosteje kot dekleta poskusili nedovoljene droge zaradi radovednosti (48 % fantje, 28 % dekleta).

Dijakinje leta 2008 bolj kot dijaki vidijo razlog za poskušanje nedovoljenih drog v radovednosti in zabavi (po 10 odstotnih točk), dijaki pa bolj kot dijakinje čutijo potrebo po uživanju (12 odstotnih točk).

Leta 2012 bi fantje OŠ bolj kot dekleta poskusili nedovoljene droge zaradi zabave (fantje 22 %, dekleta 7 %).

Pred štirimi leti (2012) je bilo bistveno manj dijakov, ki so (ali bi) poskusili nedovoljene droge zaradi omame. V letošnjem letu je takih kar četrtnina dijakov, pred štirimi leti desetina.

2024: Nadaljuje se trend radovednosti in zabave.

27. Kaj se ti zdi bolj nevarno? (Obkroži le en odgovor izmed treh.) [%]

	1999		2004		2008		2012		2016			2020			2024		
	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	9.	2.	4.	OŠ	SŠ	9.	2.	4.	9.	2.	4.
pitje alkohola	4		8	30	4	19	11	26	52	9	30	21	35	49	7	25	19
kajenje marihuane	41		65	44	61	46	40	47	22	60	40	52	33	20	58	50	38
oboje je enako nevarno	52		27	26	36	33	48	26	26	31	30	27	32	31	36	25	43

V percepciji dveh tretjin osnovnošolcev je kajenje marihuane bolj nevarno od uživanja alkohola. Odgovori srednješolcev se bolj porazdelijo in približno tretjina jih ocenjuje pitje alkohola kot bolj nevarno.

V letu 2004 bistveno več fantov OŠ ocenjuje, da je kajenje trave bolj nevarno od pitja alkohola (76 % fantov, 43 % deklet), dekleta pa v večji meri menijo, da je oboje enako nevarno (31 %, 19 % deklet).

Leta 2012 se fantom bolj kot dekletom zdi nevarno kajenje marihuane (+14 odstotnih točk), dekleta pa v večji meri kot fantje ocenjujejo, da je oboje enako nevarno (+20 odstotnih točk).

Leta 2012 se dijakom bolj kot dijakinjam zdi nevarno pitje alkohola (49 %, 21 %), dekleta pa kot bolj nevarno ocenjujejo kajenje marihuane (47 %, 26 %).

V letu 2016 se odgovori premikajo v smeri prepričanja, da je pitje alkohola bolj nevarno od kajenja marihuane. To je mnenje polovice dijakov četrtega letnika, medtem ko polovica devetošolcev pripisuje večjo nevarnost kajenju marihuane. Letošnji odgovori so torej manj kritični do kajenja marihuane. Razlog je lahko tudi v družbenih trendih po legalizaciji.

2024: Alkohol, kot vsakodnevno prisotni substanci, pripisujejo manj nevarnosti tako devetošolci kot dijaki.

28. Kaj se ti zdi bolj nevarno? (Obkroži le en odgovor izmed treh.) [%]

	1999		2004		2008		2012		2016			2020			2024		
	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	9.	2.	4.	9.	2.	4.	9.	2.	4.
uporaba tobačnih izdelkov					7	17	17	32	57	10	29	19	49	32	11	40	10
kajenje marihuane					67	54	43	44	13	52	46	41	24	35	38	25	48
oboje je enako nevarno					36	30	38	25	30	39	25	53	26	21	51	35	43

Tudi v kombinaciji s kajenjem tobaka ocenjujejo osnovnošolci kajenje marihuane za bolj nevarno. Toda ta delež se zmanjšuje in se povečuje delež tistih, ki ocenjujejo oboje kot enako nevarno.

Leta 2008 več dijakov kot dijakinj ocenjuje kot bolj nevarno kajenje tobaka (28 %:8 %), medtem ko dijakinje ocenjujejo kot bolj nevarno kajenje marihuane (59 %:42 %).

Leta 2012 so dijaki pogosteje kot dijakinje ocenjevali nevarnost kajenja tobaka (50 %, 19 %), dekletom pa se zdi bolj nevarno kajenje marihuane (47 %, 26 %).

V letu 2016 se znižuje delež odgovorov, ki pripisujejo večjo nevarnost marihuani v primerjavi s tobakom.

29a. Heroin sem poskusil (obkroži le en odgovor izmed treh): [%]

	1999		2004		2008		2012		2016				2020			2024		
	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	9.	2.	4.		9.	2.	4.	9.	2.	4.
nobenkrat			99	99	97	93	10	26	43	96	98		100	96	98	16	20	43
enkrat			1			2				1	1		0	0	2		5	
večkrat				1		2				2	1		0	4	0	1		

Med odgovori dijakov leta 2008 je razlika med dijaki in dijakinjami, ki niso poskusili heroina (98 % dijakinj, 86 % dijakov).

29b. Ekstazi sem poskusil (obkroži le en odgovor izmed treh): [%]

	1999		2004		2008		2012		2016			2020			2024		
	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	9.	2.	4.	9.	2.	4.	9.	2.	4.
nobenkrat			99	94	95	89	10	23	43	98	98	100	98	97	16	15	43
enkrat			1	4	2	5		2		1	1	0	2	3			
večkrat				3	1	2		2		2	1	0	0	0	1	10	

Tudi razmerje glede poskušanja ekstazija (2008) je podobno poskušanju heroina (96 % dijakinj in 77 % dijakov ga ni poskusilo).

29c. Nore gobice sem poskusil (obkroži le en odgovor izmed treh): [%]

	1999		2004		2008		2012		2016			2020			2024		
	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	9.	2.	4.	9.	2.	4.	9.	2.	4.
nobenkrat					92	91	10	26	43	97	95	100	98	96	16	10	43
enkrat					2	3				2	3	0	0	4		5	
večkrat					4	2				1	2	0	2	0	1	10	

Razmerje glede poskušanja norih gobic (2008) je podobno poskušanju heroina in ekstazija (99 % dijakinj in 80 % dijakov jih ni poskusilo).

30. Kolikokrat si v zadnjih 30-ih dneh kadil marihuano? [%]

	1999		2004		2008		2012		2016			2020			2024		
	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	9.	2.	4.	9.	2.	4.	9.	2.	4.
nobenkrat			99	73	94	81	3	16	30	97	88	98	91	78	9	5	33
1-2 krat			1	18	1	5		4	26	2	9	2	5	15	3	10	5
3-5 krat				3		6		2		1	1	0	0	7	1		

	1999		2004		2008		2012		2016			2020			2024		
	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	9.	2.	4.	9.	2.	4.	9.	2.	4.
več kot 6-krat				6	3		2	2	4	0	2	0	4	0	1	10	5

Leta 2008 bistveno več dijakinj kot dijakov ni kadilo marihuane en mesec pred odgovarjanjem na vprašanja: 67 % dijakov, 92 % dijakinj.

Leta 2012 je manj dijakov kot dijakinj, ki v zadnjem mesecu niso kadili marihuane (dekleta 96 %, fantje 71 %).

2020: Povečal se je delež maturantov, ki so v zadnjem mesecu uživali marihuano: teh je zdaj skoraj ena tretjina.

2024: Približno četrtnina dijakov drugega letnika in polovica dijakov četrtega letnika je v mesecu pred odgovarjanjem kadila marihuano.

31. Ali meniš, da si dovolj poučen (informiran) o: [%]

		1999		2004		2008		2012		2016			2020			2024		
		OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	9.	2.	4.	9.	2.	4.	9.	2.	4.
alkoholnih pijačah	D	80		79	95	83	76	91	96	83	86	94	86	93	93	78	85	90
	A																	
tobačnih izdelkih	D	77		74	96	79	70	82	78	85	80	91	86	93	90	69	85	90
	A																	
nedovoljenih drogah	D	57		37	63	95	51	56	61	74	65	73	78	62	69	58	75	62
	A																	

Šolarji in dijaki bi potrebovali več informacij predvsem o nedovoljenih drogah.

V letu 2004 menijo fantje v OŠ, da so bistveno bolje informirani o alkoholnih pijačah (84 %) kot dekleta (61 %), prav tako menijo, da bolje poznajo cigarete (75 %) kot dekleta (60 %) in tudi nedovoljena mamila poznajo fantje (42 %) bolje kot dekleta (26 %).

Dekleta OŠ leta 2012 v večji meri kot sošolci ocenjujejo, da so dovolj poučena o alkoholnih pijačah (+18 odstotnih točk), cigaretah (+26 odstotnih točk) in nedovoljenih drogah (+14 odstotnih točk).

Leta 2012 več dijakov kot dijakinj ocenjuje, da so dovolj poučeni o nedovoljenih drogah (fantje 82 %, dekleta 69 %).

V letu 2016 se je povišal delež učencev, ki menijo, da so dovolj poučeni o nedovoljenih drogah. Svoje je k temu gotovo prispevalo osveščanje po šolah.

2020: Tako devetošolci kot dijaki menijo, da so premalo poučeni, informirani o cigaretah in nedovoljenih drogah.

2024: Delež tistih, ki so dovolj obveščeni o opojnih substancah, se manjša. Največji manko je pri nedovoljenih drogah.

32. Ali meniš, da ima družba pretirano odklonilen odnos do tistih, ki uživajo nedovoljene droge? [%]

	1999		2004		2008		2012		2016			2020			2024		
	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	9.	2.	4.	9.	2.	4.	9.	2.	4.
DA			44	44	37	42	56	51	65	52	48	46	39	54	50	60	43
NE			56	56	59	57	43	49	23	47	52	54	61	46	50	40	57

Velik delež učencev in dijakov, do polovice odgovorov, kaže, da ima družba pretirano odklonilen odnos do ljudi, ki uživajo nedovoljene droge.

2020: V vseh kategorijah se povečuje delež teh, ki menijo, da ima družba pretirano odklonilen odnos do tistih, ki uživajo nedovoljene droge.

2024: Povečuje se delež tistih, ki menijo, da ima družba preveč odklonilen odnos do uživanja nedovoljenih drog. Torej želijo več tolerance.

33. Koliko svojih sošolcev, sošolk in prijateljev iste starosti poznaš, ki uživajo nedovoljene droge? [%]

	1999		2004		2008		2012		2016			2020			2024		
	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	9.	2.	4.	9.	2.	4.	9.	2.	4.
nobenega	66		68	8	70	14	81	40	43	69	24	57	29	27	47	30	29
1 do 2	17		21	15	17	34	11	28	22	21	38	18	38	13	31	20	38
3 do 5	4		5	23	4	21	2	9	17	7	16	11	15	33	13	15	19
5 do 10	2		2	21	1	11	2	9	9	1	9	3	9	16	5	10	10
več kot 10	1		4	33	5	18	3	12	9	2	12	11	9	11	5	25	5

34a. Koliko časa na dan gledaš TV? [%]

	1999		2004		2008		2012		2016			2020			2024		
	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	9.	2.	4.	9.	2.	4.	9.	2.	4.
do 1 ure			15	24	17	40	54	63	87	23	50	53	51	53	51	70	86

	1999		2004		2008		2012			2016			2020			2024		
	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	9.	2.	4.	9.	2.	4.	9.	2.	4.	
do 2 ur			34	37	35	36	21	15	3	46	35	19	24	33	35	25	10	
do 3 ure			31	25	27	18	16	7		20	10	17	20	11	5	5	5	
več kot 3 ure			20	14	20	14	2	4		10	5	11	5	3	10			

V letu 2016 se je pri devetošolcih zmanjšalo gledanje televizije v primerjavi z odgovori izpred štirih let: tokrat jih približno ena polovica gleda do ene ure dnevno, pred štirimi leti je enak delež učencev gledal televizijo do dve uri dnevno.

2024: Delež gledanja televizije ostaja na podobni ravni kot pred štirimi leti.

34b. Koliko časa na dan preživiš za računalnikom (internet, igrice, zabava)? [%]

	1999		2004		2008		2012			2016			2020			2024		
	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	9.	2.	4.	9.	2.	4.	9.	2.	4.	
do 1 ure					19	29	27	30	39	22	21	40	51	53	24	35	38	
do 2 ur					29	30	42	26	30	35	30	25	24	33	24	20	24	
do 3 ure					17	19	16	16	4	22	29	14	20	11	13	15	19	
več kot 3 ure					30	17	15	28	26	22	20	21	5	3	38	30	19	

Približno polovica šolarjev in dijakov preživi za računalnikom do dve uri, preostali pa več.

Leta 2008 dijakinje manj časa preživijo za računalnikom kot dijaki: do 1 ure 18 % dijakov in 37 % dijakinj, več kot 3 ure 44 % dijakov in 12 % dijakinj.

Leta 2012 je več dijakinj kot dijakov, ki so z(a) računalnikom do 1 ure (26 % dijakinj, 10 % dijakov).

V letu 2016 je podoben trend kot pri gledanju televizije opazen pri 'sedenju' za računalnikom. Delež se je zmanjšal. V obeh primerih gre zmanjšanje verjetno na račun operiranja z mobilnimi telefoni.

2024: Povečal se je delež tistih, ki več kot tri ure dnevno preživijo za računalnikom. Takih je približno tretjina med devetošolci in dijaki 2. letnika.

35. Ali ti starši omejujejo dostop do računalnika? [%]

	1999		2004		2008		2012		2016			2020			2024		
	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	9.	2.	4.	9.	2.	4.	9.	2.	4.
DA					23	10	52	7	4	42	8	36	11	3	35	10	10
NE					75	87	48	93	96	58	92	64	89	97	65	90	90

Med osnovnošolci je več takih, ki jim starši omejujejo dostop do računalnika kot med srednješolci.

Leta 2012 so starši fantom devetošolcem v večji meri omejevali dostop do računalnika kot dekletom (fantje 51 %, dekleta 18 %).

36. V katerih prostočasnih dejavnostih se udeležuješ? (Možno je obkrožiti več odgovorov.) [%]

	1999		2004		2008		2012		2016			2020			2024		
	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	9.	2.	4.	9.	2.	4.	9.	2.	4.
v športu			76	65	74	72	85	54	65	76	68	75	60	54	63	75	76
berem knjige			28	35	27	38	21	46	48	33	41	28	51	38	17	25	43
zvečer hodim ven (v disko, na domače zabav			15	81	20	70	5	11	74	22	65	19	67	72	14	60	29
pohajkujem naokrog			13	31	20		6	28	48	18	26	17	42	46	16	40	24
igram na igralnih avtomatih			3	2	2		2			5	1	10	4	3	7	5	
hodim v bifeje, gostilne			4	41	13	41	5	18	57	12	22	13	22	43	13	50	29
igram računalniške igrice			61	40	66	37	44	26	30	57	35	42	18	33	43	45	10

	1999		2004		2008		2012		2016			2020			2024		
	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	9.	2.	4.	9.	2.	4.	9.	2.	4.
igram inštrument			21	17	24		21	44	30	27	31	21	38	20	26	45	33
gledam TV			81	78	80	70	61	53	48	75	70	67	55	72	58	40	67

Osnovnošolci se izven šole največ ukvarjajo s športom (če izvzamemo kot 'ukvarjanje' igranje računalniških igrin in gledanje TV). Podoben trend je zaznati med dijaki. Med dijaki je občutno več takih, ki hodijo zvečer ven, v disko in lokale.

V letu 2004 se fantje iz OŠ bolj kot dekleta ukvarjajo s športom (fantje 87 %, dekleta 52 %), igrajo računalniške igrice (fantje 76 %, dekleta 36 %) in gledajo TV (fantje 80 %, dekleta 69 %), dekleta pa bolj prebirajo knjige (36 %, fantje 16 %).

V letu 2008 se več dijakov ukvarja s športom ter z računalniškimi igrinami, dekleta pa bolj kot fantje berejo knjige, hodijo v disko in na zabave.

Leta 2012 so dekleta v OŠ mnogo raje brale knjige kot fantje (54 %, 16 %), fantje pa so raje kot dekleta igrali računalniške igrice (67 %, 39 %) in se ukvarjali s športom (83 %, 68 %).

Leta 2012 se več dijakinj kot dijakov v prostem času ukvarja z branjem knjig, obiskom domačih zabav in diska, pohajkovanjem in gledanjem TV, več fantov kot deklet pa najde sprostitve v športu in računalniških igrinah.

V letu 2016 ni bistvenih sprememb pri preživljanju prostega časa v primerjavi z odgovori prejšnjih letih. Opaznega je nekaj več pohajkovanja pri dijakih četrtega letnika: teh je skoraj polovica, pred štirimi leti četrtnina.

37. Katere športne droge poznaš? [%]

	1999		2004		2008		2012		2016			2020			2024		
	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	9.	2.	4.	9.	2.	4.	9.	2.	4.
anabolični steroidi							31	60	39			34	22	39	44	75	62
kofein							87	91	91			57	49	51	93	90	86
stimulansi							6	23	35			12	12	15	16	40	33
rastni hormoni							34	72	52			41	41	45	54	80	62

	1999		2004		2008		2012		2016			2020			2024		
	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	9.	2.	4.	9.	2.	4.	9.	2.	4.
eritroprotein							5	7	22			13	4	4	13	25	
kanabionidi							5	9	9			10	1	4	11	30	

Športne droge so bile v raziskavo vključene leta 2012 prvič. Približno polovica anketirancev pozna anabolične steroide, kofein in rastne hormone.

2020: Med osnovnošolci se je povečalo število teh, ki poznajo različne športne droge.

2024: Delež osnovnošolcev, ki poznajo različne športne droge, se je povečal.

38. Si si za doseganje boljših rezultatov kdaj pomagal s poživili ali športnimi drogami? [%]

	1999		2004		2008		2012		2016			2020			2024		
	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	9.	2.	4.	9.	2.	4.	9.	2.	4.
DA							3	2				11	4	5	7	20	10
NE							97	98	100			89	96	95	93	80	90

Anketiranci si za doseganje boljših rezultatov ne pomagajo s športnimi drogami.

39. Ali tvoji starši vedo, kje preživljaš prosti čas? [%]

	1999		2004		2008		2012		2016			2020			2024		
	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	9.	2.	4.	9.	2.	4.	9.	2.	4.
vedno			81	61	59	55	69	63	61	67	64	63	64	59	73	40	81
običajno			11	29	26	35	24	35	35	23	30	31	35	34	16	45	14
včasih			5	9	7	7	3	2	4	6	5	6	2	5	9	5	5
skoraj nikoli			1		8	3	3			4	1	1	0	2	2	10	

Starši osnovnošolcev so bolj na tekočem o preživljanju prostega časa svojih otrok. Za približno desetino otrok in dijakov imajo starši zelo slab pregled nad preživljanjem njihovega prostega časa.

2024: Povečal se je delež osnovnošolcev, katerih starši vedo, kje preživljajo prosti čas.

40. Menim, da bi ob naslednjih družbenih ukrepih pil manj ali manjkrat. (Možno je obkrožiti več odgovorov.): [%]

	1999		2004		2008		2012		2016			2020			2024		
	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	9.	2.	4.	9.	2.	4.	9.	2.	4.
večji ponudbi ustvarjalnih pristočasnih dejavnosti za mlade			27	25	25	33	26	21	17	30	30	26	13	12	32	35	19
večji ponudbi zabave, kjer se ne toči alkohola			60	38	43	36	35	32	30	39	32	40	19	18	33	35	29
omejitvijo ponudbe alkohola povsod (doma, v družbi, v lokalih itd.)			24	12	25	18	42	30	9	27	21	30	9	12	31	20	14
ne verjamem, da obstajajo takšni ukrepi			17	44	17	23	26	45	57	7	3	18	25	33	4	5	

Dijaki in učenci vidijo najpomembnejši ukrep za zmanjševanje pitja v večji ponudbi zabav, na katerih ne bi točili alkohola. Četrtna vprašanih daje prednost večji ponudbi ustvarjalnih in pristočasnih aktivnosti za mlade. Četrtna osnovnošolcev meni, da bi bilo koristno omejiti ponudbo alkohola, medtem ko tako miselnost zastopa manj dijakov. Vedno manj pa je takih, ki dvomijo, da takšni ukrepi obstajajo.

Leta 2008 več dijakov kot dijakinj (10 %) meni, da bi bilo učinkovito ponuditi več pristočasnih aktivnosti in omejiti ponudbo alkohola, medtem ko dijakinje v večji meri kot dijaki (18 %) dvomijo, da obstajajo učinkoviti ukrepi za zmanjšanje pitja.

Leta 2012 je več dijakinj kot dijakov menilo, da bi bila učinkovita ukrepa spodbujanje prostočasnih aktivnosti in večja ponudba zabav, na katerih se ne toči alkohol.

V letu 2016 se je zmanjšal delež dijakov in učencev, ki menijo, da obstajajo prijemi za zmanjšanje uživanja pijač med mladimi. Manj jih je prepričanih, da bi bila bolj učinkovita večja ponudba prostočasnih aktivnosti ali več ponujenih zabav brez alkohola ali omejitev ponudbe alkohola. Takšna miselnost je prisotna pri tretjini dijakov četrtega letnika in pri četrtini dijakov drugega letnika.

41. Moj učni uspeh prejšnje leto je bil: [%]

	1999		2004		2008		2012		2016			2020			2024		
	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	9.	2.	4.	9.	2.	4.	9.	2.	4.
nezadosten				1						1	0				1		
zadosten			12	10	3		2	2	4	2	4	3	4		2	10	0
dober			31	50	29		8	25	4	16	36	15	9	25	16	20	29
prav dober			33	27	30		48	40	39	51	39	42	60	44	43	45	43
odličen			24	11	34		42	33	52	30	20	39	27	31	38	25	29

Dodatek

Informacije ustanov, ki se srečujejo s problematiko zlorabe alkohola in drugih drog med mladimi

V mesecu marcu 2024 smo zaprosili Policijsko postajo Ormož, Zdravstveni dom Ormož, Lekarno Ormož in Društvo Zdrava pot iz Maribora, da nam za dopolnitev raziskave posredujejo podatke, ki jih imajo v svojih evidencah in so vezane na zlorabo drog v zadnjih štirih letih. Na našo prošnjo sta se odzvali dve ustanovi.

Lekarna Ormož,

ki je v obdobju od 1. 1. 2020 do 31. 12. 2023 končnim uporabnikom izdala 3879 različnih igel za uporabo na brizgah in 175 insulink (1 ml) z iglo.

Društvo Zdrava pot,

ki je s kombijem na terenu v naši okolici vsako sredo. Delajo s polnoletnimi osebami. Poročajo, da so v preteklem letu 2023 imeli iz Ormoža tri uporabnike, eden je odšel na zdravljenje. Iz ostalih krajev (Sveti Tomaž, Središče ob Dravi) so imeli eno uporabnico, s katero nimajo več stikov. Opažajo, da se trend uporabe drog v zadnjih letih spreminja. Uporabniki se zbirajo »bolj privat«, uporabljajo snif listke in kadijo na folijo, v porastu je zloraba različnih tablet.

Medobčinska lokalna akcijska skupina za preprečevanje zasvojenosti
na področju občin Ormož, Središče ob Dravi in Sveti Tomaž
Anketa o rabi alkohola in drugih drog - rezultati 2024

Izdala:

Rdeči križ Slovenije Območno združenje Ormož in
Medobčinska lokalna akcijska skupina za preprečevanje zasvojenosti
na področju občin Ormož, Središče ob Dravi in Sveti Tomaž

Zanjo:

Stanislav Ivanuša

Besedilo:

Marjan Škvorc, Stanislav Ivanuša, Jan Špiclin, Maja Botolin Vaupotič

Jezikovni pregled:

Marijana Korotaj

Fotografija in oblikovanje:

Maja Botolin Vaupotič

Tisk:

Tiskarna Ekart

Naklada:

300 izvodov

Ormož, oktober 2024